

entre Jorba, Veciana i Copons: 1166 *Moror*, afr. O. d'un lloc que pel S. afr. amb Jorba, pel N. Veciana, Miralles i Montfalcó, i tocava també amb St. Esteve d'Ardesa (que és de Copons) (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 8). Trobant-se en aquestes zones, on ja hi ha alguns 5 NLL aràbics —*Alsamora*, i *Miravet* te. Mur prop de (1); Calaf i Almenara prop del (2)— podria ser d'origen aràbic o mossàrab (pròpiament aràbic no ho serà, a desgrat de l'aparença de participi en *ma-*, perquè no hi ha una arrel *w-r-r*).

Per altra banda, però, el retrobem i ja des d'antic, a Andalusia i sud de Portugal. El *Morón* (3), de cap a Sevilla, era *Maūrūr* en temps dels moros (Ga.Gómez, *Al-And.* xxxvi, 1971, 68n.). Un altre, cap a Còrdova: munt. segons Ibn Hayyan i al-Udrí, en el 15 sector Nord de la *kora d'Elvira*, que corresponia a sectors dels partits de *Priego*, *Alcaudete*, *Zuberos* i *Cardera* (dehesa de Luque) segons Ant. Arjona (*Bol.Corobés de Ci.Hist.* LVIII 1987, 26). Un altre a l'O. de Màlaga (5), castillo de *Maururo* *Moror*, en el 20 distr. de *Sobail*, que avui en diuen la *Fuengirola* (Simonet, *Descrip. del R. de Granada según los Ar.* 2a. ed. 122) hi documenta un turó *Mauror* prop de l'Alhambra, al S. de la ciutat, segons un text de 1608.

En fi, a l'Estremadura portuguesa: (6) *Almourol* 25 illa en el Tejo, i també vila i freguesia a la dr. del Tejo, concelho de Vila-nova da Barquinha; que és prop de 100 k. aigües amunt de Lisboa, i 20 k. avall d'Abrantes; doc. en una inscr. de 1168 (on es llegeix *Almoriol* o *Almourel*; també *Almeriol* en un doc. de 30 1169 i *Almoysl* S.XV (David Lopes, *RLus.* XXIV, 202) també deu venir de *Mauror*: potser AR(VUM) MAURORUM 'prada dels moros' > *Armouror*, dissim. *Alm-*.

En efecte tots els noms andalusos devien sortir de 35 MONTEM MAURORUM, castell que els romans guarnirien amb auxiliars mauritans, que sovint usaven com legionaris. Doncs també els nostres *Moror* deuen venir d'un tal CASTRUM MAURORUM o PALATIUM MAURORUM. Car també d'aquest compost tenim prova catalana: *Palatium Maurorum* (7) consta en docs. 40 medievals com nom d'un suburbi de la Bisbal d'Empordà.

MOROU

Un dels massissos del Montseny, ampla turonada, entre Riells, Santa Fe i Gualba, 1300 alt.

Pron. pop. «a murçy, oit a les masies de sota, pujant-hi, 1931; id. a un pagès de Riells (1964: XLV, 95); 50 a Mn. Pere Ribot, savi i amic rector de Riells, que hi viu des de 1940, i en constant i paternal contacte amb la pagesia i els escrits locals, li sento pronunciar «*al mərçip*», 1960 i ss,

ETIM. Del NP germ. MEROALD / MOROALD, format 55 amb la copiosa arrel MAR(W) — 69 noms en Först.—

probablement en la variant metafònica MARWI / MERI- en combinació amb -(w)ALD (de quantitat incomputable) resultant-ne *Meruald* i *Marialdus*, ben coneguts (Först., 1496ss; M-Lübke *Altport PNN* I, 81).

Amb el caràcter de nom de persona s'ha trobat *Marialdo*, documentat en fonts catalanes de 977, 998 i 1000 (Aebischer, *Top*, p. 27, *Onom.* §22, p.31). D'aquí ve el cognom *Marial*).

Ara bé, variants en *-oald* són tant o més freqüents: 10 *Igoald*, *Gairoald*, *Ansowald*, *Rigouald*. Ulteriorment s'hi produeix en part l'evolució *-aldo* > *al'lo* > *-au'lo*; i després contracció de *-oau* en *-ou*: cf. EYU'ALD > *Oau* en *Sant Ou* i *Puig-ou*; i veg. l'art. *Manola*, al costat de *Manau*.

Així tenim *Meroaldo* > *-oaul* > *Merou*, o assimilat en *Morou*. En les fonts germàniques *Maroald* consta des del S.VII i la variant, ja germ., *Merold*, des de l'a. 890 (Först. 1105); en font catalana consta també el NP en la forma contracta, femenina: Bernard *Morouda* de Salvaterra, en document rossellonès, d'Òpol, a. 1323 (*RLR* xxxii, 430).

MORQUEROLS, Marcuria, Morquera i noms afins

A) 1) MORQUEROLS, vell mas a l'alt Berguedà, en amunt de Bagà, ja prop de les fonts del Bastareny; allí es bifurca el camí: d'una banda per *Bimboca* cap al Coll del *Pendís*; per l'altra s'estén la Baga de *murkərçls* fins al Coll de la Bena i Gisclareny: oit 1933 al Puig de Gisclareny etc. Serra Vilaró en porta diverses cites medievals. 1434 i 1435: Pere de *Murcurols*, rector de Planoles, 1288.; Joan de Soills, batlle de *Murcurols* (*Pinós i Mipl.* I; III, 69, 250 i passim). *Les Solls* com *Planoles* són en la rodalia o a les comarques limítrofes.

2) *Merquirols* pda. muntanyenca al peu del Canigó, estenent-se des de Pi de Conflent per Saorra fins a tocar amb Castell (*mərkiróls*), i Cortal de M. (XXIV, 36.11 i m. Lambert).

Formes anàlogues en les Terres d'Oc. i l'Alta Itàlia. *Mourcayrols* en l'Erau, en el mun. de Villecelle et des Aires. Documentat en les formes *Mercariolum*, *Mercoirol*, *-rols* des de 990 (*Hist.Lgd.*: índexs del vol. 45 v). Al Dept. Cantal: *Mourcayrols* vill. et ruiss. (te. Roanne, *Morçayrol*, 1638, *Mercayrols* 1552) i *La Mourcaïrol*, mont. à vacherie te. Allanche.

En el Nordoest d'Itàlia molts llocs del tipus *Mercoroli* aplegats i explicats per Giandomenico Serra (*Vox Rom.* IV, 1939, 105-6).

ETIM.: del dim. en -OLUM de MERCURIUS, nom del déu guardià dels camins; usat ell mateix com a nom del molló que s'anava formant dalt dels camins, vora les cruïlles (com la del *Morquerols* berguedà): «*mercurius lapidum congeries in cacumine collium*», en les glosses isidorianes (*Lib. Proverbiorum* 26.8)